

Ev Merkezli Diyaloga Dayalı Okumanın 4-5 Yaş Çocuklarının Dil Gelişimine Olan Etkileri

The Effects of Home-based Dialogic Reading Intervention on 4-5-Year-Old Children's Language Development

Nesrin İŞİKOĞLU ERDOĞAN¹, Zeynep Ceren ŞİMŞEK², Merve CANBELDEK³

¹ Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi A.B.D., nisikoglu@pau.edu.tr

² Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi A.B.D., zcyesilyurt@pau.edu.tr

³ Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi A.B.D., mcanbeldek@pau.edu.tr

Makalenin Geliş Tarihi: 11.10.2016

Yayına Kabul Tarihi: 06.03.2017

ÖZ

Ev merkezli diyaloga dayalı kitap okumanın 4-5 yaş çocuklarının alıcı ve ifade edici dil gelişimlerine olan etkisini inceleyen bu çalışmada paralel karma araştırma deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubuna, 32 ebeveyn ve çocukları dâhil edilmiştir. Ebeveynlere diyaloga dayalı okuma hakkında bilgilendirici seminer verilmiş, daha sonra ebeveynlerden 6 hafta boyunca haftada 3 gün çocuklarına diyaloga dayalı kitap okumaları istenmiştir. Katılımcı çocukların dil gelişimlerini ölçmek için "TEDİL" ön-son test olarak uygulanmıştır. Nitel veriler ise ebeveynlerle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler ve 6 hafta boyunca tutulan okuma günlükleri aracılığı ile toplanmıştır. Araştırmanın sonucunda ev merkezli diyaloga dayalı kitap okumanın çocuklarının dil gelişimlerini olumlu etkilediği saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Diyaloga Dayalı Okuma, Erken Çocuklukta Okuma, Ev Merkezli Okuma, Okuma Müdahalesi, Dil Gelişimi.

ABSTRACT

In order to examine the effects of home-based dialogic reading intervention on 4-5 year-old-children's language development, the convergent parallel design was selected as a mixed research method. The participants of the study were 32 parents and their children. Informative seminars on dialogic reading were given to the participant parents and later they were asked to read their children three days per week for six weeks. "TEDİL" was used as a pre-and posttest assessment for language development. For the qualitative data collection, semi-structured interviews were conducted with parents, and they kept reading logs for 6 weeks. The results of the study showed that the home-based dialogic reading intervention improved children's language scores.

Keywords: Dialogic Reading, Reading in Early Childhood, Home-Based Reading, Reading Intervention, Language Development.

GİRİŞ

Erken çocukluk dönemi çocukların dili kazanması ve geliştirmesi açısından kritik bir dönemdir (Arı, 2005; Senemoğlu, 2011). Çocukların dil gelişimi biyolojik ve çevresel faktörlerin karşılıklı etkileşimleri ile kazanılmaktadır (San-Bayhan ve Artan, 2007). Kuşkusuz çevresel faktörler içerisinde aile ve okul, çocuğun gelişimini etkileyen temel sistemlerdir (Berk, 2013). Çocuğun dil gelişimini destekleyecek etkinliklerde bulunma ve uyarıcı ortamı sağlamakla sorumlu olan aile ve okul üzerine düşen bu görevi yerine getirerek çocuğun dil gelişimini desteklemektedir.

Çocukların dil gelişimini destekleyici en önemli etkinliklerden biri, çocuğa kitap okumadır. Özellikle çocuğa kitap okumanın ve kitapla ilgili etkileşimde bulunmasına izin vermenin alıcı ve ifade edici dil gelişimini destekleyerek çocuğun dili aktif bir şekilde kullanmasını sağladığına dair araştırma sonuçları alanyazında yer almaktadır (Anderson, Anderson ve Shapiro, 2005; Isbell, Sobol, Lindauer ve Lowrance, 2004; Sutton, Sofka, Bojczyk ve Curenton, 2007). Aynı zamanda çocuğun renkli resimli kitaplarla tanıştırılması ve kitaplara karşı ilgi uyandırılması ileride okuma alışkanlığının kazanılmasında da önemli rol oynamaktadır (İnan, 2005). Özellikle bu dönemde kitap okuma, çocukların erken okuryazarlık becerilerini desteklemektedir (Shapiro, Anderson ve Anderson, 2002).

Araştırmalar farklı tekniklerle okunan kitapların, dil gelişimini farklı düzeylerde etkileyebileceğini ortaya koymaktadırlar. Okuma bilmeyen çocuklarla birlikte kitap okumada; etkileşimsiz okuma, etkileşimli okuma ve diyaloga dayalı okuma gibi farklı teknikler kullanılmaktadır (Chow, McBride-Chang ve Cheung, 2008; Dickinson ve McCabe, 2001; Trivette ve Dunst, 2007; Wasik ve Bond, 2001). Bu okuma tekniklerinden geleneksel okuma olarak da bilinen “etkileşimsiz okuma”, yetişkinin kitabı herhangi bir sözel etkileşime girmeden doğrudan okuması olarak tanımlanır. Bu teknikte çocukla yetişkin arasında etkileşim sınırlıdır. Çocuk bu okuma türünde kitabı sadece dinlemektedir (Zevenbergen ve Whitehurst, 2003). “Etkileşimli okuma” ise açıklamak, yorumlamak soru sormak ya da dikkat çekmek amacıyla yetişkin tarafından hikâye metnin aralıklı olarak okunması olarak tanımlanır (Trivette ve Dunst, 2007).

Whitehurst ve arkadaşları (1988) tarafından geliştirilen “diyaloga dayalı okuma” ise soru ve geri bildirim stratejilerini kullanarak okuyucunun çocuğa soru sorduğu ve çocuğun soruları cevaplandığı bir okuma türüdür.

Diyaloga dayalı okumada temel amaç çocuğun hikâye hakkında konuşmasını teşvik etmek, aktif katılımını sağlamak ve nihayetinde çocuğun kitabın resimlerinden öyküyü kendisinin anlatabilir hale gelmesini desteklemektir (Whitehurst ve diğerleri, 1994). Diyaloga dayalı okuma boyunca kullanılacak olan soru ve geri bildirim stratejileri 2- 3 yaş ve 4-5 yaş çocukları için sistemli olarak tanımlanmıştır. 4-5 yaş çocukları için soru stratejisi; “tamamlama”, “hatırlama”, “açık uçlu”, “ne-neden-niçin” ve “geliştirme sorularından” oluşur ve bu sorular hikâye okuma öncesi, süresi ve sonrasında çocuklara sorulur. Geri bildirim stratejisinde ise “sor”, “cevabı değerlendir”, “genişlet”, “tekrar et” döngüsü vardır (Whitehurst ve Zevenbergen, 2003). Bu stratejiler kullanılarak kitap okunurken mümkün olduğunca çocuğun diyalog içinde olması sağlanır. Diyaloga dayalı okumanın, çocukların sözel dil becerilerine (Doyle ve Bramvell, 2006; Gonzalez ve diğerleri, 2013; Hargrave ve Senechal, 2000; Krauss, Januszka ve Chae, 2010; LeRoux, 2013) kelime kazanımlarına (Aram, Fine ve Ziv, 2013; Opel, Ameer ve Aboud, 2009; Whitehurst ve diğerleri, 1988) ve okuma yazma becerilerine (Sim, Berthesen, Walker, Nicholson ve Fielding-Barnsley, 2013) olumlu etkileri yapılan araştırmalarla ortaya konmuştur.

Ülkemizde diyaloga dayalı okuma yaygınlaşmakta ve konuyla ilgili yapılan araştırmalar artmaktadır. Deneysel araştırma sonuçları, anaokuluna devam eden 66 çocuğa, 4 hafta boyunca uygulanan diyaloga dayalı okumanın, çocukların alıcı ve ifade edici dil gelişimlerine olumlu etkileri olduğunu göstermiştir (Şimşek ve Işıkoğlu Erdoğan, 2015). Yine, Tetik (2014) deneysel araştırmasında anaokuluna devam eden 104 çocuğa 10 hafta diyaloga dayalı okuma tekniği ile kitap okumuş ve sonunda deney grubunda bulunan çocukların dil gelişim düzeyleri kontrol grubuna göre daha yüksek bulunmuştur. Benzer şekilde, risk altında olan 4-5 yaş grubu korunmaya muhtaç 9 çocuğun dil becerilerinin incelendiği deneysel araştırmada etkileşimli kitap okuma programı uygulamalarının çocukların sözcük sayılarını artırdığı görülmüştür (Akoğlu,

Ergül ve Duman 2014). Okul ortamı dışında, Kotaman (2008) anaokuluna devam eden çocuğu olan 20 ebeveynin diyaloga dayali okuma tekniğini 7 hafta boyunca uygulamalarını istemiş ve araştırmanın sonuçları diyaloga dayali okumanın çocukların kelime bilgilerinde artış olduğunu göstermiştir.

Yapılan bu araştırmalar incelendiğinde, genellikle nicel ve deneysel desen kullanılarak gerçekleştirildikleri ve sadece bir araştırma haricinde diyaloga dayali okumanın okulda öğretmenler ya da araştırmacılar tarafından uygulandığı saptanmıştır. Ebeveynlerin kendi evlerinde çocuklarına kitap okurken kullandıkları diyaloga dayali okumanın etkilerinin incelendiği araştırmalar sınırlı sayıdadır. Diyaloga dayali okumanın sağladığı yararlar göz önüne alındığında, ebeveynlerin bu teknikle okumalarının sağlayacağı etkilerin saptanmasının ve bu teknikle çocuklarına kitap okurken yaşadıkları deneyimlerin incelenmesinin yararlı olacağı düşünölmektedir. Ayrıca, karma araştırma deseninin kullanıldığı bu araştırma, nicel ve nitel verilere dayali sonuçlar ortaya koymasından dolayı yapılan diğer araştırmalardan farklıdır. Diyaloga dayali okumanın etkilerini hem dil gelişimi yönüyle hem de bu süreçte yaşanan birlikte okuma deneyimlerini yansıtmadan bakımından bu araştırma alan yazına önemli katkılar sunacaktır. Bu nedenle, çalışmanın amacı ev merkezli diyaloga dayali okumanın çocukların dil gelişimlerine olan etkisini ve diyaloga dayali okuma sürecinin nasıl gerçekleştiğini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda karma araştırma deseninin kullanıldığı bu çalışmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Diyaloga dayali okumadan önce ve sonra çocukların dil gelişim puanları arasında anlamlı farklılık var mıdır?

2. Ebeveynler diyaloga dayali okumayı nasıl uygulamışlardır?

3. Ebeveynler diyaloga dayali okumanın etkileri hakkında ne düşünmektedirler?

YÖNTEM

Araştırmada, nicel ve nitel araştırma tekniklerinin birlikte ele alındığı paralel karma yöntem kullanılmıştır (Cresswell ve Plano Clark, 2014). Bu modelde araştırmacı verileri daha geniş bir kapsamda anlama ve doğrulama amacı güderek nitel ve nicel araştırma yöntemlerini eş zamanlı olarak birlikte kullanır (Creswell, 2006; Johnson ve Onwuegbuzie, 2004). Bu araştırmada, diyaloga dayalı okumanın etkileri nicel ve nitel teknikler kullanılarak bütüncül bir bakış açısıyla incelenmiştir.

Diyaloga dayalı okumanın çocukların dil gelişimine olan etkilerini nicel olarak tespit etmek için tek grup öntest-sontest araştırma deseni kullanılmıştır. Deneysel işlemin tek bir grup üzerinde olan etkisinin test edildiği bu desende; aynı denekler ve aynı ölçme aracı kullanılarak uygulama öncesi ve uygulama sonrası ölçülür ve yapılan çalışmanın etkililiği ölçümler arası farktan kaynaklanır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2014). Diyaloga dayalı okumanın çocukların dil gelişimine olan etkilerini nitel olarak belirlemek için ebeveynler ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmış ve okuma günlükleri tutmaları istenerek veriler toplanmıştır.

Çalışma Grubu

Denizli il merkezinde ulaşılabilir örneklem yoluyla iki bağımsız anaokulu seçilmiştir. Yasal izinler alındıktan sonra, anaokullarında 4-5 yaş sınıflarına devam eden çocukları olan tüm (250) ebeveynler diyaloga dayalı okuma tekniğinin açıklandığı “etkili kitap okuma” adlı seminerlere yazılı bir davetiye ve elektronik mesajlar gönderilerek davet edilmiştir. İki okulda ayrı ayrı gerçekleşen seminerlere toplam 45 ebeveyn katılmış ve seminerlerin her biri yaklaşık bir buçuk saat sürmüştür. Seminer tamamlandıktan sonra katılımcı ebeveynlere, bu araştırmadan bahsedilmiş ve 40 ebeveyn katılmayı kabul ettiklerini belirten formu doldurup imzalamışlardır. Altı hafta sonunda, çocuklarına diyaloga dayalı okuma tekniği ile düzenli kitap okuyan ve haftalık okuma günlüklerini dolduran 32 ebeveyn ve çocukları araştırmaya dâhil edilmişlerdir. Bu sürede düzenli olarak çocuklarına kitap okuyamadıklarını bildiren 8 ebeveyn çalışmadan kendi istekleri ile ayrılmıştır.

Araştırmaya katılan ebeveynlerin özellikleri incelendiğinde, 30'unun anne (% 93,8) ve 2'sinin baba (% 6,2) olduğu ve katılımcıların büyük bölümünün annelerden oluştuğu görülmektedir. Katılımcı altı anne ev hanımı (%21) olduklarını, diğer ebeveynler ise bir işte çalıştıklarını belirtmişlerdir. Çalışmaya katılan ebeveynlerin % 85'i üniversite ve yüksek lisans mezunudur, kalan %15 ise lise mezunudur. Ebeveynlerin %50'si iki çocuk sahibi olduğunu belirtirken % 46,3'ü tek çocuk sahibi olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların tamamı çekirdek ailelerden oluşmaktadır. Katılımcı çocukların 18'i kız (% 56,2), 14'ü erkektir (% 43,8) ve % 53,8'i ise 5 yaşındadır.

İşlem

İlk olarak, çocuklara kitap okumanın önemi ve diyaloga dayalı okumanın yararları ve evde nasıl uygulanacağını içeren seminerler çalışmaya katılan iki bağımsız anaokulunda düzenlenmiştir. Araştırmaya katılan ebeveynlere diyaloga dayalı okuma tekniğinde yer alan “tamamlama”, “hatırlama”, “açık uçlu”, “ne-neden-niçin” ve “geliştirme” sorularından oluşan 5 soru türünde soru sormaları ve çocuğun cevaplarına geri dönüt vermeleri gerektiği vurgulanmış ve çeşitli örnekler sunulmuştur. Diyaloga dayalı okumanın uygulandığı 15 dakikalık bir video izletilmiştir. Ayrıca, ebeveynlere diyaloga dayalı okuma ile ilgili bilgi ve örneklerin yer aldığı yazılı bir not verilmiştir. Çalışmaya katılan ebeveynlerden 6 hafta boyunca, haftada en az 3 gün çocuklarına diyaloga dayalı yöntemle kitap okumaları ve kitap okurken 10 dakikadan daha uzun bir süre çocuklarıyla etkileşimde bulunmaları istenmiştir. Ayrıca, ebeveynler çocukları ile birlikte okudukları kitapların adlarını, okuma sürelerini ve sıklıklarını haftalık olarak dağıtılan günlüklere kaydetmişlerdir. Her iki okula ebeveynlerin ödünç alabilecekleri 24 adet resimli öykü kitabı bırakılmıştır. Ebeveynler evlerinde bulunan ya da ödünç aldıkları bu resimli kitapları çocuklara okumuşlardır.

Verilerin Toplanması

Çalışmaya katılan çocukların dil gelişim düzeylerini belirlemek amacıyla Hresko, Reid ve Hammill (1999) tarafından geliştirilen ve Topbaş (2010) tarafından Türkçeye uyarlanan Türkçe Erken Dil Gelişimi Testi (TEDİL) kullanılmıştır. Alıcı ve ifade edici olmak üzere iki alt testi içeren TEDİL, norma dayalı standart geçerli bir ölçme aracıdır. TEDİL'in güvenilirlik katsayısı alıcı dil boyutu için .95 ve ifade edici boyutu ise .96 olarak bulunmuştur (Güven ve Topbaş, 2014). TEDİL A formu öntest olarak müdahale başlamadan önce ve TEDİL B formu sontest olarak 6 haftalık müdahale tamamlandıktan sonra çocukların dil gelişim seviyelerini belirlemek amacıyla kullanılmıştır. TEDİL test kullanma eğitimi almış araştırmacı tarafından çocuklara sessiz bir sınıfta bireysel olarak uygulanmıştır.

Araştırmada nitel veriler, ebeveynlerle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Her iki okuldan üçer ebeveyn olmak üzere toplam 6 ebeveynle 20 ile 45 dakika arasında süren bireysel görüşmeler yapılmış ve ses kayıtları alınmıştır. Görüşmelerde ebeveynlere, diyaloga dayalı okumaya yönelik görüşleri, bu tekniğin kendileri ve çocukları üzerinde gözlemledikleri etkileri, uygulama esnasında neler yaşadıkları varsa yaşadıkları zorluklar sorulmuştur. Ayrıca, çalışmaya katılan tüm ebeveynlerden okuma günlükleri tutmaları istenmiş bunun için hazırlanan haftalık formlar ebeveynlere her hafta verilmiş ve doldurdukları formlar toplanmıştır. Okuma günlüklerinde, ebeveynler bir hafta sürecinde okudukları kitapların isimlerini, okuma süre ve sıklıklarını kaydetmişlerdir.

Verilerin Analizi

Paralel desene uygun olarak nicel veriler ve nitel veriler ayrı ayrı analiz edilmiş ve sonuçlar karşılaştırılmıştır. Nicel verilerin analizinde öncelikle, çocukların TEDİL testinden aldıkları alıcı ve ifade edici ve toplam dil puanları hesaplanmış ve ön ve son test sonuçları 'eşleştirilmiş örneklem t testi' ile karşılaştırılmıştır. Nitel verilerin analiz edilmesinde ise "içerik analizi tekniği" yani veriler içinde tekrar eden konuların,

problemlerin ve kavramların ayrıştırılması, sayılması ve yorumlanması kullanılmıştır (Denzin ve Lincoln, 1998).

BULGULAR

Nitel Bulgular

Araştırmaya katılan çocukların ön ve son testlerden aldıkları dil puanları eşleştirilmiş örneklem t testi ile analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Çalışma grubunda yer alan çocukların alıcı, ifade edici ve toplam dil gelişimi ön test-son test puanlarının t testi sonuçları

		N	X	SS	t	P
Alıcı dil	Ön test	32	105.75	9.56	3.43	.002
	Son test	32	112.18	8.49		
İfade edici dil	Ön test	32	106.68	11.09	2.57	.012
	Son test	32	112.46	9.17		
Toplam dil gelişimi	Ön test	32	106.90	10.07	3.63	.001
	Son test	32	114.06	9.09		

Tablo 1’de yer alan sonuçlar incelendiğinde, çocukların alıcı dil ($t_{32}=3.43$; $p<0.05$), ifade edici dil gelişimi ($t_{32}=2.57$; $p<0.05$) ve toplam dil gelişimi ($t_{32}=3.63$, $p<0.05$) puanlarında ön ve son testler arasında puanlarında farklar bulunmuştur. Bulgular 6 hafta boyunca uygulanan diyaloga dayalı okumanın çocukların dil gelişimini olumlu yönde artırdığını göstermektedir. Yani, ebeveynlerin evlerinde uyguladıkları diyaloga dayalı okuma çocukların dil becerilerini artırmıştır.

Nitel Bulgular

Diyaloga dayalı okumanın etkilerine yönelik elde edilen nitel bulgular; “çocuğa olan etkileri,” “ebeveyn-çocuk etkileşimine olan etkileri” ve “okuma sürecine olan etkileri” adlı 3 temel tema çerçevesinde sunulmuştur.

Diyaloğa Dayalı Okumanın Çocuğa Olan Etkileri

Yapılan görüşmelerde, ebeveynler diyaloga dayalı kitap okumanın çocuğun dil gelişiminde belirgin bir artış sağladığını ve çocuğun dikkatini odaklama becerilerini geliştirdiğini belirtmişlerdir. Örneğin bir anne; “*Oğlumun zaten hep güzel ve anlamlı cümleler kurduğunu düşünürdüm. Ama şimdi kelimelerin yerlerini değiştirerek öyle güzel cümleler kuruyor ki ben bile inanmıyorum.*” ifadeleri ile çocuğunun dil gelişimindeki artışı dile getirmiştir. Bununla beraber, ebeveynler çocuklarının kelimeleri doğru anlamları ile cümle içinde kullanma, topluluk içinde daha rahat konuşma, soru cümlesi ya da ünlem cümlesi gibi farklı yapıda cümleler kurabilme, yeni kelimeler öğrenme, kelimeleri doğru olarak telaffuz etme gibi becerilerinde de ilerlemeleri fark ettiklerini belirtmişlerdir. Örneğin, çalışmaya katılan bir diğer anne; “*Önceden kızım bizimle rahat iletişim kurarken öğretmeniyle ya da diğer yetişkinlerle konuşurken utanıyordu. Oysa geçen gün sınıfta kendi isteğiyle okuduğumuz kitabı anlatmış. Evde sürekli bana da hikâyeler anlatıyor. Kesinlikle beraber kitap okumamızın bir sonucu olduğunu düşünüyorum.*” ifadeleriyle çocuğunda gözlediği ifade dil becerilerindeki gelişimi dile getirmiştir.

Diyaloğa dayalı okumanın diğer olumlu bir etkisi olarak, ebeveynler bu tekniğin çocukta gözlem yeteneğini arttırdığını ve çocuklarının ayrıntılar üzerinde daha çok odaklandıklarını belirtmişlerdir. Çocuklarının günlük hayattaki ayrıntıları daha rahat fark ettiklerini ve onlarla paylaştıklarını belirten ebeveynlerin ifadelerine aşağıda yer verilmiştir.

“Hani, bir baktığı resim ya da gördüğü olayı gözlemlerken daha ayrıntılı gözlüyor ve daha ayrıntılı anlatıyor kızım.”

Artık oğlum görsel olarak daha dikkat ediyor ayrıntılara. Kitaptaki resimlerle ilgili benim bile gözümünden kaçan şeyleri o atlamadan bana sorabiliyor.”

Okuma yazma bilmiyor, ama artık sürekli resim yapmak istiyor. Günde birkaç tane resim karalıyor. Sanırım kitaplardan. Sürekli resimler hakkında da konuşunca heveslendi.”

Yukarıda belirtilen ifadeler öykünün resimlerine odaklanma, bu resimlerde gördüklerini anlatma gibi diyaloğa dayalı okuma sürecinde çocukların kullandıkları tekniklerin geliştiğini ve bu sürecin onların dil gelişimlerini olumlu etkilediğini ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, ebeveynler çocukların düzgün ve çeşitli cümleler kurma; gözlemediklerini, duygu ve düşüncelerini ifade etme becerilerinde artış gözlediklerini dile getirmişlerdir.

Diyaloğa Dayalı Okumanın Ebeveyn-Çocuk Etkileşimine Olan Etkileri

Ebeveynlerle yapılan görüşmeler diyaloğa dayalı okumanın ebeveyn-çocuk etkileşimine olumlu etkileri olduğunu ortaya koymuştur. Ebeveynler bu etkileri, çocuklarını daha iyi anlama, yakınlık kurma, aile bireylerine karşı olumlu tutum sergileme ve birlikte etkinlik yapma isteğinde artış olarak dile getirmişlerdir. Örneğin katılımcı bir anne; *“Oğlumla daha çok yakınlaştım. Onun neleri sevip sevmediğini daha net biliyorum artık. Çünkü kitabı kullanarak bana kendini anlatıyor.”* ifadesiyle bu yöntemle okumanın çocuğu ile etkileşimini olumlu yönde desteklediğini ifade etmiştir. Benzer şekilde, başka bir anne *“Benim için de çok faydalı oldu; daha çok dinliyorum onu. Artık neye nasıl tepki vereceğini ya da kitaptaki gibi bir olayla karşılaşınca ne yapacağını, ne hissedeceğini biliyorum.”* ifadesiyle çocukla etkileşiminin geliştiğini ve günlük olaylar karşısında çocuğunun vereceği tepkilerin artık kendisi için tahmin edilebilir olduğunu belirtmiştir. Katılımcı bir başka anne ise diyaloğa dayalı okumanın çocuk ebeveyn etkileşimine olan olumlu etkisinden aşağıdaki örnekle bahsetmiştir.

“Yeni bebeğimiz oldu bizim, bu yüzden oğlumuzla diyaloğumuz kopma sürecindeydi resmen. Beni sevmiyorsunuz annecim, benimle ilgilenmiyorsunuz, diyordu. Bu kitap okuma sayesinde kızı babasına verdim. Ben oğluma bu kadar vakit ayırıp kitap okuduğum için onunla da aramız düzeldi. Hem bana hem de kardeşine karşı daha anlayışlı şimdi. Babası da biraz ilgili oldu şimdi, vakit geçiriyorlar beraber o yüzden çok iyi oldu bizim için.”

Yukarıdaki ifadede annenin belirtildiği gibi diyaloğa dayalı kitap okuma çocukla kaliteli zaman geçirme ve birebir etkileşim fırsatları sunarak ebeveyn çocuk etkileşimini desteklemiştir. Aynı zamanda, yakınlaşma, birbirini tanıma, birbirlerine ve diğer aile

üyelerine karşı daha anlayışlı davranma gibi olumlu etkileşimi destekleyen becerilerin çocuk tarafından sergilendiği belirtilmiştir.

Diyaloğa dayalı okuma sürecinde çocukla kurulan olumlu etkileşimin gün içinde beraber yapılan diğer etkinliklere zemin hazırladığı ebeveynler tarafından dile getirilmiştir. Örneğin bir anne;

“Baş başa vakit geçirmiş oluyorsunuz. Ama bunu dışında aranızda o kadar güzel bir etkileşim oluyor, o kadar konuşuyorsunuz ki, sadece 20 dakika kitap okumayla kalmıyor iş. Sonra resim yapıyorsunuz, kek pişiriyorsunuz, derken birlikte vakit geçirmeye zaman yaratıyorsunuz resmen. Kitabın başında geçirdiğiniz vaktin yanına ek devamı geliyor.”

Yukarıdaki ifadeler diyaloga dayalı okumanın ve bu süreç içinde birlikte geçirilen kaliteli zamanın ebeveyn çocuk etkileşimini desteklediğine örnek oluşturmaktadır. Ebeveyn çocuk etkileşiminde yakınlık ve paylaşım kurmanın yanında, diyaloga dayalı okumanın çocukları eğitim boyutunda ebeveynler için destekleyici olduğu da belirtilmiştir. Diyaloga dayalı okumanın çocukların değerler eğitimine olan katkısını bir ebeveyn aşağıdaki örnekle açıklamıştır.

“Bir de... Mesela değerler eğitimi ile ilgili kitap okuyoruz. Ona doğru ya da yanlış öğretmek gibi bir çabam olmuyor. Kendi kendine kavrayabiliyor. Kitap da böyleydi demek ki böyle yapmam lazım diyebiliyor. Böylece ben ona ders verir gibi olmuyorum. O da beni dinlemekten ve benimle okuduğu kitaptaki gibi davranmaktan zevk alıyor.”

Yukarıdaki ebeveyn ifadelerinden anlaşılacağı üzere, diyaloga dayalı kitap okuma, yakınlık kurma, paylaşım, kaliteli zaman geçirme, çocuğu davranış ve değerler doğrultusunda eğitme konularında ebeveyn ve çocuk ilişkisini desteklemektedir. Bu nedenle, çalışmaya katılan ebeveynlerin hepsi diyaloga dayalı okumanın kısa sürede çocuklarıyla olan ilişkilerini olumlu etkilediğini ifade etmiş ve bundan sonra diyaloga dayalı kitap okumaya devam etmek istediklerini belirtmişlerdir.

Diyaloğa Dayalı Okumanın Okuma Sürecine Olan Etkileri

Ebeveynlerin haftalık olarak tuttıkları okuma günlükleri ve görüşmelerden elde edilen veriler, onların diyaloga dayalı okumayı etkili bir şekilde uyguladıklarını göstermektedir. Ebeveynlerin 6 hafta boyunca ne sıklıkla çocuklarına kitap okudukları Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Ebeveynlerin kitap okuma sıklıkları

6 Haftada okunan kitap sayısı	Ebeveyn Sayısı	
	Frekans	%
18-23 kitap	2	6.25
24- 29 kitap	13	40.62
30-35 kitap	13	40.62
36-42 kitap	4	12.5
Toplam	32	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi 6 hafta boyunca günde en az 3 kitap okuyan ebeveynlerin sayısı 2’dir (% 6.25). Çalışmaya katılan ebeveynlerin % 40.62 haftada 3-4 kez, yine % 40.62’si haftada 5-6 kez ve %12.5’i ise her gün diyaloga dayalı kitap okuduklarını belirtmişlerdir. Bu çalışma kapsamında, ebeveynlere en az hafta 3 kez çocuklarına diyaloga dayalı kitap okumaları belirtilmiştir. Öte yandan, katılımcı ebeveynlerin % 93.5’i belirtilen sıklıktan daha fazla oranda çocuklarına bu yöntemle kitap okumuşlardır. Ebeveynlerin okuma günlüklerinden okuma süreleri hesaplandığında kitap okuma süreleri en az 10 dakika, en fazla 45 dakika sürmüştür. Çalışmaya katılan ebeveynin ortalama bir kitabı okuma süresi 25 dakika olarak hesaplanmıştır. Okunan kitabın türü incelendiğinde, tüm ebeveynlerin resimli öykü kitabı kullandıkları saptanmıştır.

Çalışmaya katılan ve çocuklarına istediklerinden daha az sıklıkta kitap okuduğunu düşünen ebeveynler bunu zamanlarının dar olmasına ve diyaloga dayalı okumanın çok zaman aldığına bağlamışlardır. Örneğin, çocuğunun her gün kitap okunmasını istemesine rağmen bunun mümkün olmadığını anlatan bir anne aşağıdaki ifadeleri kullanmıştır.

“Yani, aslında biraz zor oluyor. Çocuk bundan zevk aldığında bunu devamlı yapmak istiyor. Her zaman vakit olmuyor. Bazen uygun olmuyorsunuz. Mesela genelde akşamları okuyoruz ama bu şekilde kitap okumayı sevdiği için öğlen gelince de istiyor. Ama bir yere gidiyoruz ya da başka bir şey yapmam lazım. O zaman biraz zor oluyor bizim için. Çünkü normal kitap okumamız 10 dakika sürerken bu şekilde yarım saati buluyor çoğu zaman”.

Yukarıdaki ifadelerde annenin zaman sorunu nedeniyle diyaloga dayalı okumayı çocuğunun istediği sıklıkta gerçekleştiremediğini anlıyoruz. Öte yandan, bu yöntemle

okumanın uzun zaman almasının çocuğun dikkatinin dağılmasına ya da hikâyenin bütünlüğünün bozulmasına neden olduğu ebeveynler tarafından uygulamanın zorlukları olarak ifade edilmiştir. Örneğin, “Çok ayrıntılı okuduğumuzda bazen dikkati dağılıyor. Tekrar toplamaya çalışıyorum dikkatini.” ifadesiyle bu sorun dile getirilirken, başka bir ebeveyn ise “Kızım kitabın resimlerine baktıkça daha fazla konuşmak istiyor ve bazı kitapları sırf resimlerini beğenmediği için okumak istemiyor.” ifadeleriyle diyaloga dayalı okuma boyunca yaşadıkları zorlukları ifade edilmiştir. Ayrıca, ebeveynler sistematik bir şekilde soru sorarken zorlandıklarını ve karşılıklı diyalogların kimi zaman kitabın önüne geçtiğini belirtmişlerdir. Örneğin “Aslında kendimi uygulama sırasında oldukça başarılı buldum. Ancak, bazen soruları şaşırıyorum ya da kitabı okuyup bitirdikten sonra sizin bize verdiğiniz bazı soruları atladığımı görüyorum.” ifadeleri ile diyaloga dayalı okuma sürecinde yaşadığı deneyimleri açıklamışlardır.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Ev merkezli diyaloga dayalı okumanın çocukların dil gelişimlerine olan etkisinin incelendiği bu çalışmada, üç önemli sonuç ortaya çıkmıştır. İlk olarak, 6 hafta boyunca ebeveynlerinin evlerinde çocukları ile birlikte diyaloga dayalı kitap okumalarının çocukların alıcı, ifade edici ve toplam dil gelişim düzeylerini yükselttiği saptanmıştır. Diyaloga dayalı okuma sürecinde yetişkin; çocuklara konuşmaları için sık sık fırsatlar vererek, sorular sorarak, bilinmeyen sözcükleri açıklayarak ve okuma etkinliği boyunca öğrenilen yeni sözcükleri tekrarlayarak çocukta özellikle ifade edici dil gelişimini desteklemektedir (Whitehurst ve Zevenbergen, 2003). Benzer çalışmalarda, diyaloga dayalı okumanın temelde çocuğun ilgisini çekerek çocuğu konuşmaya yönlendirdiği ve bu sayede çocuğun dil gelişimini desteklerken özellikle sözel ifade becerilerini (Elmonayer, 2013) ve kelime dağarcığını arttırdığı (Chera ve Wood, 2003; Kotaman, 2008) bunların sonucunda çocukların erken dil becerilerini geliştirdiği bulunmuştur (Gonzalez ve diğerleri, 2013; LeRoux, 2013; Lever ve Senechal, 2011; Reese, Leyva, Sparks ve Grolnick, 2010). Bu çalışmada evde ebeveynlerin uyguladıkları diyaloga dayalı okumanın çocukların dil gelişimini olumlu etkilediği saptanmıştır.

İkinci olarak, bu araştırmada ebeveynlere verilen seminerlerin onların diyaloga dayalı okuma teknikleri ile ilgili bilgi ve beceri kazanmalarını ve evlerinde bu okuma tekniğini uygulayabildikleri saptanmıştır. Bu seminerlerde verilen bilgiler, ebeveynlerin düzenli ve sistemli olarak çocuklarına diyaloga dayalı kitap okumalarını sağlamış; dolayısıyla çocukların dil gelişimi desteklenmiştir. Bu nedenle ebeveynlerin sadece kitap okunmaları konusunda değil; nasıl okumaları gerektiğine dair bilinçlendirilmeleri yararlı olacaktır. Özellikle; bu seminerlerde resim ve videodan oluşan görsel örneklerin kullanılması, ebeveynlere sonra tekrar okumaları için seminer notlarının dağıtılması, evde okuma günlükleri tutmalarının istenmesi gibi stratejilerin ailelerin diyaloga dayalı okumayı etkin olarak gerçekleştirmelerini desteklemiştir. Bu sonuçtan hareketle, görsel örneklerle zenginleştirilmiş ebeveyn eğitimlerinin yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Araştırmanın ortaya koyduğu üçüncü bulgu, diyaloga dayalı okumanın çocuk ebeveyn etkileşimini desteklediğidir. Ebeveynler diyaloga dayalı kitap okurken çocuklarıyla yakın bir ilişki kurduklarını, daha uzun sürelerde sohbet ettiklerini ve bu durumun çocuklarının hem dil gelişimlerini arttırdığını hem de etkileşimlerinde olumlu etkiler gözlemlediklerini nitel görüşmelerde belirtmişlerdir. Benzer bir araştırmada, 40 anne-çocuk ikilisinin, kitap okurken konuşma tarzları ve geri bildirim durumu ile çocuk katılımı aralarındaki ilişki incelenmiştir. Sonuç olarak, annenin kitaptaki resimlerle ilgili konuşmaların çocuğun katılımını arttırdığı ve birlikte okumalarının dil becerileri kazanımı desteklediğini göstermiştir (Martin Chang ve Gould, 2012). Ek olarak, ebeveynin kitap okurken dikkatli, özenli ve duyarlı tavırlarının çocuğun okumaya karşı ilgisini arttırdığı ve sözcük dağarcığı gelişimine olumlu etkiler sağladığı bulunmuştur (Sutton, Sofka, Bojczyk ve Curenton, 2007). Bu nedenle, ebeveynlerin çocukları ile geçireceği nitelikli zamanlarda yapılabilecekleri önemli etkinlikler arasında diyaloga dayalı okumaya yer vermeleri önerilmektedir.

Özetle, bu araştırmanın sonuçları ebeveynlerin çocuklarına resimli kitap okurken soru ve geri bildirim stratejileri kullanarak diyalog kurmaları çocuklarının alıcı ve ifade edici dil gelişimlerinde önemli bir artış meydana geldiğini göstermiştir. Kitap okuma ve okuma alışkanlığının erken yaşta kazanılmasını önemli olduğu açıktır. Bu nedenle araştırma

sonuçlarının ışığında, ebeveynlerin çocuklarına resimli kitapları okurken diyaloga dayalı okumayı kullanmaları önerilmektedir. Diyaloga dayalı okuma çocukların dil gelişimini desteklediği gibi ebeveyn-çocuk etkileşimine önemli katkılar sunmaktadır. Bu amaçla ebeveynlerin çocuklarına kitap okumaları ve okurken ise etkileşimin yüksek olduğu teknikleri kullanmaları konusunda bilinçlendirilmeleri önerilmektedir. Bunu sağlamak için, okul öncesi eğitim kurumlarında, kitap okumanın önemi ve okuma teknikleri hakkında ebeveynlere bilgi verilebilir. Ayrıca diyaloga dayalı okuma örnekleri videoya kaydedilip çevrimiçi ortamlarda yayınlanabilir. Bu yolla ebeveynlerin çocuklarına düzenli ve etkili kitap okumaları sağlanabilir.

Bu araştırma önemli bulgular ortaya koymakla beraber bazı sınırlıklarını dikkate alarak sonuçları yorumlanmalıdır. İlk olarak, araştırmaya katılan çalışma grubu, çocuklarına kitap okuma konusunda duyarlı ebeveynlerden oluşmaktadır. Bu araştırmaya katılmaları için 250 ebeveyn, çocuklarının devam ettikleri anaokulları aracılığı ile davet edilmiş, fakat sadece 32 ebeveyn 6 hafta düzenli olarak çocuklarına kitap okuyarak çalışmaya katılmışlardır. Bu nedenle bu katılımcılardan elde edilen sonuçların tüm ebeveynler için genellenmesi oldukça güçtür. İkinci olarak, çalışmada kontrol grubunun yani ebeveynin hiç kitap okumadığı çocukların dil gelişimi incelenememiştir. Etik olarak çocukları 6 hafta boyunca kitaptan mahrum etmek uygun olmayacağı için kontrol grubu oluşturulamamıştır. Bu durum sonuçların karşılaştırılmasını zorlaştırmaktadır. Gelecekteki araştırmaların daha büyük örneklem grubunda ve kendilerine az ya da hiç kitap okunmayan çocukları incelenmesi yararlı olacaktır. Ayrıca, ebeveynleri çocuklarına kitap okumaları için motive eden ya da engelleyen faktörlerin neler olduğunun araştırılmasının acil bir ihtiyaç olduğu düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Akoğlu, G., Ergül, C. ve Duman, Y. (2014). Etkileşimli kitap okuma: Korunmaya muhtaç çocukların alıcı ve ifade edici dil becerilerine etkileri. *İlköğretim Online*, 13(2), 622-639.
- Anderson, A., Anderson, J., & Shapiro, J. (2005). Supporting multiliteracies: Parents' and children's talk within shared storybook reading. *Mathematics Education Research Journal*, 16, 5-26.
- Aram, D., Fine, Y., & Ziv, M. (2013). Enhancing parent-child shared book reading interactions: Promoting references to the book's plot and socio-cognitive themes. *Early Childhood Research Quarterly*, 28(1), 111-122.
- Arı, M. (2005). Türkiye'de erken çocukluk eğitimi ve kalitenin önemi. M. Sevinç, (Ed.), *Erken çocuklukta gelişim ve eğitimde yeni yaklaşımlar 1* içinde (31-36). İstanbul: Morpa Yayınvevi.
- Berk, L. E. (2013). *Bebekler ve çocuklar doğum öncesinden orta çocukluğa*. (N. Işıkoğlu Erdoğan, Çev.). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık. (Orijinal çalışma basım tarihi 2011.)
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Yayınları
- Chera, P., & Wood, C. (2003). Animated multimedia 'talking books' can promote phonological awareness in children beginning to read. *Learning and Instruction*, 13, 33-52.
- Chow, B. W.-Y., McBride-Chang, C., & Cheung, H. (2008). Dialogic Reading and Morphology Training in Chinese Children: Effects on Language and Literacy. *Developmental Psychology*, 44, 233-244.
- Creswell, J.W. (2006). *Understanding mixed methods research*, (Chapter 1). http://www.sagepub.com/upm-data/10981_Chapter_1.pdf adresinden erişilmiştir.
- Creswell, J.W. (2014). *Nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları: Araştırma deseni*. Ankara: Eğiten Kitap.
- Dickinson, D. K., & McCabe, A. (2001). Bringing it all together: The multiple origins, skills, and environmental supports of early literacy. *Learning Disabilities Research and Practice* 16(4), 186-202.

- Doyle, B. G., & Bramwell, W. (2006). Promoting emergent literacy and socialemotional learning through dialogic reading. *The Reading Teacher*, 59(6), 554–564
- Gonzalez, J. E., Pollard-Durodola, S., Simmons, D., Taylor, A., Davis, M., Fogarty, M., et.al. (2013). Enhancing preschool children's vocabulary: Effects of teacher talk before, during and after shared reading. *Early Childhood Research Quarterly*, 29, 214-226
- Güven, S. & Topbaş, S. (2014) Adaptation of the test of early language development third edition (TELD-3) into Turkish: Reliability and validity study. *International Journal of Early Childhood Special Education*, 6(2),151-176
- Elmonayer, R.A. (2013). Promoting phonological awareness skills of Egyptian kindergarteners through dialogic reading. *Early Child Development and Care*, 183(9), 1229–1241
- Hargrave, A. C., & Senechal, M. (2000). A book reading intervention with preschool children who have limited vocabularies: The benefits of regular reading and reading. *Early Childhood Research Quarterly*, 15, 75–90.
- Isbell, R., Sobol, J., Lindauer, L., & Lowrance, A. (2004). The effects of storytelling and story reading on the oral language complexity and story comprehension of young children. *Early Childhood Education Journal*, 32(2), 157–163.
- İnan, D.D. (2005). *İlköğretim I. kademe öğrencilerinin okuma alışkanlıklarının incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Johnson, R. B., & Onwuegbuzie, A. J. (2004). Mixed methods research: A research paradigm whose time has come. *Educational Researcher*, 33(7), 14-26.
- Kotaman, H. (2008). Impacts of dialogical storybook reading on young children's reading attitudes and vocabulary development. *Reading Improvement*, 45(2), 55-61.
- Krauss, L., Januszka, C. M., & Chae, C. (2010). Development of dialogic reading inventory of parentchild book reading. *Journal of Research in Childhood Education*, 24, 266-277
- LeRoux, K.D. (2013). *Does parent implemented dialogic reading strategies increase vocabulary acquisition in preschool aged children?* (Unpublished master thesis). California State University, Chico.
- Lever, R., & Sénéchal, M. (2011). Discussing stories: How a dialogic reading intervention improves kindergartners' oral narrative construction. *Journal of Experimental Child Psychology*, 108, 1-24.

- Martin-Chang, S., & Gould, O. N. (2012). Reading to Children and Listening to Children Read: Mother–Child Interactions as a Function of Principal Reader. *Early Education and Development*, 23(6), 855-876.
- Opel, A., Ameer, S.S.& Aboud, F.E. (2009). The effect of preschool dialogic reading on vocabulary among rural Bangladeshi children. *International Journal of Educational Research* 48(1), 12-20.
- Reese, E., Leyva, D., Sparks, A., & Grolnick, W. (2010). Maternal elaborative reminiscing increases lowincome children’s narrative skills relative to dialogic reading. *Early Education and Development*, 21(3), 318-342.
- Shapiro, J., Anderson, J. & Anderson, A. (2002). Storybook reading: What we know and what we should consider. In O. Saracho and B. Spodek (Eds.), *Contemporary Perspectives in Early Literacy* (pp. 77-97). Greenwich, CT: Information Age Publishing.
- San Bayhan, P. ve Artan, İ. (2007). *Çocuk gelişimi ve eğitimi*. İstanbul: Morpa Yayınevi.
- Senemoğlu, N. (2011). *Gelişim, öğrenme ve öğretim; kuramdan uygulamaya*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Sim, S. S. H., Berthelsen, D., Walker, S., Nicholson, J. M., & Fielding-Barnsley, R. (2013). A shared reading intervention with parents to enhance young children’s early literacy skills. *Early Child Development and Care*, 184(11), 1531–1549
- Sutton, M., Sofka, A., Bojczyk, K., & Curenton, S. (2007). Assessing the quality of storybook reading. In K. Pence (Ed.), *Assessment in emergent literacy* (pp. 227-265). San Diego: Plural Publishing.
- Şimşek, Z., C. ve Işıkoğlu Erdoğan, N., (2015). Effects of the dialogic and traditional reading techniques on children’s language development. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 197, 754–7587.
- Tetik, G. (2014). Diyaloğa dayalı hikâye okuma tekniği ile okunan öykülerin 4-5 yaş (48-60 ay) çocuklarının dil gelişimine etkisi (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Trivette, C. M., & Dunst, C. J. (2007). Relative effectiveness of dialogic, interactive, and shared reading interventions. *Center for Early Literacy Learning*, 1(2), 1-12.
- Wasik, B. A. & Bond, M. A. (2001). Beyond the pages of a book: Interactive book reading and language development in preschool classrooms. *Journal of Educational Psychology*, 93(2), 243-250.

- Whitehurst, G. J., Arnold, D. S., Epstein, J. N., Angell, A. L., Smith, M. & Fischel, J. E. (1994). A Picture book reading intervention in day care and home for children from low – income families. *Developmental Psychology*, *30*, 679–689.
- Whitehurst, G. J., Falco, F. L., Lonigan, C. J., Fischel, J. E., DeBaryshe, B. D., Valdez-Menchaca, M. C., et. al. (1988). Accelerating language development through picture book reading. *Developmental Psychology*, *24*(4), 552-559.
- Zevenbergen, A. A., & Whitehurst, G. J. (2003). *Dialogic reading: A shared picture book reading intervention for preschoolers*. New York: State University of New York.

SUMMARY

Early childhood period has a critical importance for language acquisition and development. Reading to children is one of the significant activities to support children's language development. Research studies indicated that there were various different approaches used while reading to young children. Among these approaches "shared reading", "interactive reading" and "dialogic reading" were discussed in the literature. Shared book reading involves an adult reading a book to the children with minimal verbal interaction. Interactive book reading is defined as reading a book to the children with engaging them in the text with verbal interaction. Dialogic reading, involves the questioning and feedback prompts that encourage the children to become a story teller. The purpose of this research study is to examine the effects of home-based dialogic reading intervention on 4-5-year-old children's language development and describe the process of the dialogic reading.

The convergent parallel design was selected as a mixed research method. Both qualitative and quantitative data collection methods were used. The participants of the research study were selected through convenient sampling from two independent public preschools in Denizli. From the selected preschools, 32 parents and their children who agreed to participate were included in the study. There were 30 mothers (%93,8), 2 fathers (%6,2) 18 girls (% 56,2), and 14 boys (% 43,8) in the study group. Informative seminars on dialogic reading were given to the participant parents and later the parents were asked to read their children three days a week for six weeks. To measure participant children's language development "Test of Early Language Development-Third Edition (TELD-3)" was used as a pre-and posttest. For the qualitative data collection, semi-structured interviews were conducted with the parents and they kept reading logs for 6 weeks.

The quantitative results indicated that there was a statistically significant difference between children's pre-and posttest language development scores. The children's receptive language scores ($t_{32}=3,43$; $p<0.05$), expressive language scores ($t_{32}=2,57$;

p<0.05) and total scores ($t_{32}=3.63, p<0.05$) reflected a statistically significant increase in the posttest. The qualitative results indicated three emergent themes; the effects of dialogic reading on children, parent-child relationships and the experiences while reading. These findings showed that the parents considered dialogic reading as a valuable for children's language development and they had positive interactions while reading. Parent responses such as the following emphasized the importance of dialogic reading: "Previously, while communicating with us my daughter was comfortable but she was ashamed of talking with her teacher or other adults. The other day, she voluntarily told the class the book we read together. She is constantly telling me stories at home. I think it is definitely a result of our reading together." In sum, the home-based dialogic reading intervention improved children's language scores and the participant parents have found intervention useful for both their children and themselves. In light of this study's findings, it is important to note that parents should be well informed about the dialogic reading techniques to support language development of the children. Moreover, additional research should examine the factors that contribute or prevent parents for reading to their children.